

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa,

8/07/2019

V.7011.21.2019.GH

Pan
prof. Łukasz Szumowski

Minister Zdrowia

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

W skargach kierowanych do mojego Biura dotyczących lecznictwa uzdrowiskowego pacjenci częstokroć wyrażają niezadowolenie z powodu jakości udzielanych im świadczeń. W związku z tym, moje zaniepokojenie wzbudziły ustalenia Najwyższej Izby Kontroli (NIK) wynikające z Informacji z dnia 18 grudnia 2018 r. o wynikach kontroli P/18/098 „Wykorzystywanie naturalnych surowców leczniczych w lecznictwie uzdrowiskowym”.

W treści tego dokumentu wskazano bowiem, że NIK ujawniła powszechną praktykę wykorzystywania zamienników naturalnych surowców leczniczych w leczeniu uzdrowiskowym. Nie stosowano ich w co piątym zabiegu bodźcowym. Zamiast naturalnych surowców, w 12 (na 16) skontrolowanych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, nielegalnie używano dodatkowo innych produktów. Ponadto według ustaleń NIK w 11 skontrolowanych zakładach leczniczych, co czwartemu pacjentowi udzielono świadczeń zdrowotnych niezgodnie z warunkami określonymi przez Ministra Zdrowia i Prezesa NFZ. Co dziesiątemu nie wykonano wymaganej liczby zasadniczych zabiegów bodźcowych z wykorzystaniem naturalnych surowców leczniczych, a co trzeciemu leczonemu w szpitalu – wymaganych badań lekarskich. Połowa skontrolowanych zakładów nieprawidłowo prowadziła dokumentację medyczną. Nadzór nad wykorzystywaniem naturalnych surowców leczniczych nie był w pełni skuteczny. Nie obejmował weryfikowania, czy do zabiegów bodźcowych stosowane są naturalne surowce o odpowiednich parametrach mikrobiologicznych i fizykochemicznych. W jednym z pięciu województw naczelny lekarz uzdrowisk w ogóle nie kontrolował ich wykorzystywania do zabiegów bodźcowych. Kontrola NIK wykazała, że we wszystkich pięciu województwach do tych zabiegów stosowano produkty, które nie są naturalnymi surowcami leczniczymi. Nie ma zatem pewności, że zabiegi bodźcowe są właściwie wykonywane, a środki publiczne zasadnie wydatkowane na tak prowadzone zabiegi.

W ocenie NIK, stwierdzone nieprawidłowości są konsekwencją słabości obowiązujących w Polsce rozwiązań prawnych w tym obszarze. Nie opracowano bowiem standardów wykorzystywania surowców, ani wykonywania zabiegów z ich użyciem. Sprzyja to używaniu do zabiegów bodźcowych produktów, które nie są naturalnymi surowcami leczniczymi i traktowaniu ich jako zamienniki. Surowce naturalne, po wydobyciu ze złóż i odwiertów, nie podlegają obowiązkowym badaniom zachowania właściwości leczniczych i czystości bakteriologicznej. Nie są także badane na etapie udzielania świadczeń zdrowotnych. Nie ma również wymogu badania innych produktów, takich jak np. pasta czy plastry borowinowe stosowane do zabiegów bodźcowych. Nie ma żadnych uregulowań prawnych dotyczących tych kwestii.

Wobec powyższego, NIK postuluje wprowadzenie regulacji prawnych dotyczących określenia standardów prowadzenia leczenia uzdrowiskowego (tak, aby zapewnić odpowiednią jakość zabiegów wykonywanych w leczeniu uzdrowiskowym) oraz warunków przechowywania naturalnych surowców leczniczych. Zdaniem NIK, konieczne jest również stworzenie systemu badań parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych (jakościowych) naturalnych surowców leczniczych, także na etapie udzielania świadczeń zdrowotnych (s. 16 Informacji o wynikach kontroli P/18/098).

Mając na uwadze powyższe oraz w trosce o dobro i zdrowie pacjentów, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przedstawienie informacji o działaniach, jakie Ministerstwo ma zamiar podjąć w celu usunięcia wskazanych przez NIK nieprawidłowości lub realizacji formułowanych przez NIK propozycji rozwiązań legislacyjnych.

Łączę wyrazy szacunku,

Adam Bodnar